OSIEMNAŚCIE PUNKTÓW PROGRAMOWYCH
Polskiej Partii Socjalistycznej

1. Państwo robotniczo-chłopskie

Niepodległa Polska Rzeczpospolita Robotniczo-Chłopska winna objąć wszystkie ziemie zamieszkałe w większości przez Polaków. Pomni własnej niewoli potępiamy wszelką zaborczą politykę zmierzającą do panowania nad słabszymi sąsiadami. Nie uznajemy również ustępstw mogących ograniczać niepodległość państwa Polskiego.

2. Obywatele

Wszyscy obywatele mają równe prawa. Niema różnic z tytułu płci, urodzenia, przynależności narodowej lub wyznaniowej, majątku lub stanowiska. Droga wybicia się stoi otworem dla wszystkich poprzez zasługi i użyteczność dla społeczeństwa.

Państwo gwarantuje każdemu obywatelowi pełnię wolności i swobód obwatelskich na platformie bezklasowego społeczeństwa demokratycznego.

W ramach państwa ludowego mniejszości narodowe korzystać będą z poszanowania swej odrębności kulturalnej. Natomiast żaden niemiec i żaden członek innej mniejszości narodowej, który popierał zbrodnie anty-polskie nie może pozostać w Polsce.

Jedną z najbardziej zaszczytnych zasług ruchu socjalistycznego jest uczłowieczenie kobiety. W państwie socjalistycznym kobieta zajmie należne jej miejsce.

3. Demokracja społeczna

Demokracja burżuazyjna ograniczała się zaledwie do demokracji politycznej (wszyscy obywatele równi wobec prawa) a pomijała zupełnie demokrację gospodarczo-społeczną. Dlatego też dawała tylko pozór równości praw dla wszystkich i była parawanem dla wyzysku mas pracujących. Demokracja w państwie ludowym dzięki zniesieniu przywilejów klasowych da wszystkim obywatelom jednakowy start życiowy i pozwoli im wpływać na bieg życia państwowego.

Każdy obywatel ma prawo i obowiązek brania czynnego udziału w życiu politycznym i społecznym. Na podstawie powszechnego prawa

wyborczego zwoływane jest przedstawicielstwo narodowe które jest najwyższym ciałem ustawodawczym i kontrolnym. Obok Sejmu wola ludu wyrażona w samorządzie terytorialnym, w komitetach fabrycznych i wiejskich, spółdzielniach, organizacjach zawodowych i kulturalnych współdecyduje o stanowisku rządu. Skutkiem tego administracja przestaje być oderwaną od społeczeństwa biurokracją, znęcającą się nad obywatelem, a jej organy wykonawcze — jak np. policja — nie będą miały charakteru anty-ludowego, jak za czasów sanacji, tym mniej będą zakałą i pasożytem, jak za czasów okupacji.

Kontrola ludu na wszystkich szczeblach.

Republika ludowa będzie bezwzględnie tępiła wszystkie czające się plany faszystowskie i ich zwolenników.

4. Prawo i obowiązek pracy

Naczelnym zadaniem państwa jest: dać pracę i chleb każdemu obywatelowi. Obywatelem jest, kto wnosi wkład pracy swoich rąk lub swego mózgu. Człowiek ciągnący zyski z cudzej pracy nie może być obywatelem. Nie będą korzystali z praw obywatelskich dorobkiewicze wojenni, którzy się wzbogacili z krzywdą dla narodu polskiego; majątki ich ulegną konfiskacie.

Pod rządami robotniczo-chłopskimi praca i człowiek pracujący — jako jedyna siła twórcza — będzie szczególną otoczony opieką. Wieloletnie żądania robotników — 6-cio godzinny dzień pracy i ustawodawstwo ochronne — będą urzeczywistnione.

Maszyna otrzyma wreszcie swą należytą rolę w społeczeństwie, Przestaje być środkiem wyciskającym siłę robotnika a zostanie stosowana jedynie dla ulżenia robotnikowi i skrócenia jego czasu pracy, jak również dla potanienia wyrobów.

W Polsce, w której trzeba odrobić olbrzymie spustoszenia i zaniedbania gospodarki kapitalistycznej i wojennej nie może być ani jednego bezrobotnego; w kraju rolniczym, obfitującym we wszystkie płody rolne nie może być ani jednego głodnego. Przy należytej gospodarce robotnik polski nie będzie potrzebował tułać się po emigracji.

5. Ubezpieczenia społeczne

Utrzymanie sił człowieka pracy musi być najważniejszą troską państwa ludowego. Zdrowie obywateli jest najcenniejszym skarbem narodu. Każdy obywatel ma prawo do bezpłatnej opieki lekarskiej. Opieka nad matką i dzieckiem, nad młodzieżą, godne utrzymanie dla wszystkich starych i niezdolnych do pracy w mieście i na wsi — w pierwszym rzędzie dla inwalidów wojennych — jest obowiązkiem państwa.

W Polsce ludowej nie może być żebrzących.

6. Zniesienie ustroju kapitalistycznego

Pierwszym czynem rewolucyjnym Polski socjalistycznej będzie zniesienie ustroju kapitalistycznego, a co za tym idzie — kapitalistycznego wyzysku. Środki produkcji przechodzą na własność społeczeństwa. Fabrykami kierować będą komitety fabryczne i powołani przez nie fachowcy według ogólnego planu produkcyjnego.

Robotnik otrzyma pełną wartość swego produktu pracy, po odtrąceniu kosztów.

7. Reforma rolna

Ziemia należy się chłopom, którzy ją uprawiają. Rząd robotniczo-chłopski przeprowadzi natychmiast podział ziemi obszarniczej bez wykupu.

Rząd będzie pomagał w organizowaniu chłopskich spółdzielni, które pozwolą na zastosowanie nowoczesnych maszyn i metod pracy.

8. Uprzemysłowienie

Celem podniesienia poziomu życiowego obywateli i znaczenia gospodarczego Polski w świecie, rząd robotniczo-chłopski przystąpi nareszcie do uprzemysłowienia kraju i do wielkich robót publicznych wykorzystując rodzime złoża surowców i wielki potencjał polskich rąk roboczych. Tylko przez uprzemysłowienie kraju może być zwalczone bezrobocie w mieście i na wsi. Odbudowa zniszczenia wojennego, budownictwo mieszkań, rozbudowa dróg i komunikacji, meljoracja gruntów i elektryfikacja wsi i miast — to naczelne zadanie ludowej gospodarki.

9. Planowość produkcji i wymiana

Planowanie produkcji narodowej i wymiana dóbr musi się odbyć według hierarchii potrzeb w ramach ogólno-państwowego planu gospodarczego. Handel zagraniczny może być tylko monopolem państwa. Potępiamy sanacyjną gospodarkę wymiany, która polega na wywożeniu zagranicę za bezcen artykułów pierwszej potrzeby kosztem niedojadania mas polskich, a sprowadzaniu wzamian przedmiotów luksusowych na użytek burżuazji.

10. Spółdzielczość

Pasożytnicze pośrednictwo łańcuszkowe handlu zmniejsza dochód wytwórcy, a zwiększa wydatek spożywcy. Drobne rzemiosło zostało przez kapitał finansowy i fabrykację maszynową zepchnięte do nędznej wegetacji chałupniczej. Lichwa mieszkaniowa uniemożliwiała najszerszym masom korzystanie ze zdrowego pomieszczenia. Przez potężną

rozbudowę spółdzielczości oczyszczonej z wojennego wykoszlawienia, państwo robotnicze zagwarantuje uzdrowienie stosunków aprowizacyjnych, stworzenie racjonalnych warsztatów pracy rzemieślniczej, da robotnikom dostęp do zdrowych mieszkań. Większe objekty, jak domy towarowe, przewozowe, kompleksy domów czynszowych — np. bezpańskich i podlegających konfiskacie — mogą przejść jako zakłady użyteczności publicznej pod zarząd miejski, lub będą przejęte przez spółdzielczość.

11. Finanse

Odrzucamy energicznie system walutowy, oparty o zmowę kliki zagranicznych magnatów finansowych, a stoimy na stanowisku ustanawiania waluty krajowej opartej na bogactwie narodowym, t. j. rodzimych surowcach, żywności, sile roboczej i środkach wytwórczych. Dlatego w Polsce złoto nie może być miernikiem wartości waluty.

Banki zostają upaństwowione.

Dochody z uspołeczniowych przedsiębiorstw dają państwu możność pokrycia wydatków budżetowych. System podatkowy oparty na opodatkowaniu artykułów pierwszej potrzeby zostaje natychmiast zniesiony jako anty-ludowy.

12. Prawodawstwo ludowe

Państwo przeprowadzi gruntowną reformę prawodawstwa i procedury sądowej, które wyrodziły się w instrument ucisku mas ludowych. Prawo odtąd będzie stało na straży interesów ludu. Nowe prawo zerwie z nienormalną zasadą na podstawie której do więzienia trafiał prawie wyłącznie biedny człowiek. Żaden obywatel nie może być skazany bez uprzedniej rozprawy sądowej i możliwości obrony.

13. Wychowanie i kultura

Powszechne i bezpłatne, świeckie nauczanie jest jednym z naczelnych obowiązków państwa robotniczo-chłopskiego. Każde chętne dziecko musi mieć możność zdobycia wyższego wykształcenia na koszt państwa. Program i duch burżuazyjnych uczelni będą zastąpione przez wychowanie w duchu społecznym zastosowane do potrzeb życia codziennego. Młodzi robotnicy zdobędą swoje wykształcenie fachowo w państwowych szkołach rzemieślniczych a nie przez wyzysk młodocianych w terminie u majstra.

Ważnym zadaniem państwa robotniczo-chłopskiego będzie zwalczanie analfabetyzmu społeczno-politycznego, napotykanego wśród dorosłych.

Kultura przestanie być przywilejem klas posiadających a zostanie uprzystępniona szerokim masom drogą popularyzacji.

Na miejscu zgnilizny moralnej świata burżuazyjnego obowiązywać będą zdrowe zasady moralne ludu.

Kościół przestaje być państwem w państwie a wierzenia religijne staną się sprawą prywatną poszczególnego obywatela.

14. Inteligencja

Inteligencja pracująca, pozytywnie biorąca udział w budownictwie państwa ludowego, musi otrzymać należyte jej miejsce w państwie, z tytułu jej wiedzy fachowej i użyteczności społecznej.

15. Prasa i radio

Prasa i radio w państwie robotniczo-chłopskim mają za zadanie informowanie i uświadomianie społeczeństwa. Pozatym są trybuną z której poszczególne organizacje wypowiadają swoje myśli.

Środki informacji nie mogą stać na usługach wrogów ludu.

„Niema wolności dla wroga wolności".

16. Wojsko

Dopóki istnieją możliwości wojenne, Polska Armia Ludowa musi być ramieniem zbrojnym całego narodu. Trzonem armii będzie terytorialne wojsko milicyjne; obok niego muszą istnieć sprawne i dobrze zaopatrzone formacje kadrowe lotnictwa i broni pancernej. Te kadry techniczne zostaną na wypadek wojny zapełnione robotnikami fachowemi.

Dotychczasowa struktura wojskowa sprzyjająca wylęganiu się zamachów stanu i dyktatur wojskowych, umożliwiająca zastosowanie armii jako narzędzia ucisku mas ludowych — zostanie przekształcona w duchu interesów ogółu obywateli.

17. Partia

W partii socjalistycznej gromadzi się rewolucyjny element obywateli najbardziej uświadomionych i gotowych do pracy ideowej na rzecz społeczeństwa. Sensem istnienia partii jest wprowadzenie w czyn powyższych zasad programowych. W państwie robotniczo-chłopskim partia staje na straży tego programu i dopilnuje ścisłego jego wypełnienia. Partia będzie decydowała o każdorazowym przedłużeniu linii politycznej opierając się na dążeniach mas zrzeszonych w organizacjach zawodowych, gospodarczych, społecznych i kulturalnych.

18. Solidarność międzynarodowa

Dla usunięcia wojen proletariat całego świata musi przełamać ustrój kapitalistyczny rodzący zbrodnię wojny i zrealizować czynną solidarność narodów.

Polskie państwo robotniczo-chłopskie dążyć będzie do najściślejszej współpracy politycznej, gospodarczej i kulturalnej z innymi państwami socjalistycznymi a również demokratycznymi na platformie wzajemnej współzależności przy ścisłym wzajemnym poszanowaniu niepodległości — w myśl naszego hasła bojowego: **„Proletariusze wszystkich krajów łączcie się".**

WARSZAWA, w marcu 1945 r.

WKR. PPS. Pomorze.

Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza z odp. udziałami w Toruniu